

VALLAKAJA

LAEVA VALLA INFOLEHT

Nr 80

veebruar - märts 2012

**Kõik õpilased, õpetajad, vilistlased,
lapsevanemad!**

Meie kool väärrib OMA LAULU

KOOLI LAULU SÕNADE KONKURSS

- Soovitavalt vähemalt kolm salmi ja refrään, silpide arv ridades võrdne.

Meie kooli põhiväärtused on

**TURVALISUS, KOOSTÖÖ, TRADITSIOONID,
KVALITEET**

Hea kui laulus kajastub kooli tunnuslause:

“SIIT ALGAB TULEVIK”

TÖÖDE ESITAMINE:

1. Tööde esitamise tähtaeg **10. aprill 2012**
2. Konkursitööle lisada autori nimi, elukoha aadress, meiliaadress, telefoni number, eriala, kellena töötab. Kui on vilistlane, siis lisada kooli lõpetamise aasta.
3. Konkursitöö saata e-kirjana aadressile nadezda.niklus@laeva.edu.ee või posti teel aadressile: Aeru tee 1, Laeva küla, Laeva vald, 60608, Tartumaa
4. Veel parem kui lood sõnad koos viisiga.
Sel juhul lisada ka noodikiri.

**TÄNA
LEHES**

**VALLA-
VOLIKOGU
ISTUNGID**

*****

**VALLA-
VALITSUSE
ISTUNGID**

*****

**TARBIJAKAITSE
INFO**

*****

**PRIA TOETUSTE
TAOTLEMINE**

*****

**LUGEJA
KIRJUTAB**

*****

**XXXVI EMAJÕE
TALIMÄNGUD**

*****

**RAHVA- JA
ELURUUMIDE
LOENDUS**

*****

INFO

LAEVA VALLAVOLIKOGUS

Vallavolikogu 20. detsembri 2011. a. istungil:

- võeti vastu Laeva valla arengukava aastateks 2012-2025;
- kehtestati hooldajatoetuse maksmise kord;
- kehtestati hoolduse seadmise ja hooldaja määramise kord;
- võeti vastu määrus "Hooldajatoetuse määra kehtestamine";
- võeti vastu Laeva valla 2011. a I lisaeelarve;
- kinnitati määruse vastuvõtmisega Laeva valla 2011. a eelarve II muutmine;
- kuulati vallavanema informatsiooni vallavalitsuse tegemistest.

Vallavolikogu 31. jaanuari 2012. a. istungil:

- katkestati eelnõu "Ruumiandmete seaduses sätestatud ülesannete delegeerimine" lugemine ja suunati see tagasi vallavalitsusele paranduste, täienduste tegemiseks;

- otsustati riigimaale hoonestusõiguse seadmine;
- kinnitati revisjonikomisjoni 2012. aasta tööplaan;
- muudeti Laeva Vallavolikogu 25.01.2011 määrust nr 36 „Laeva Vallavalitsuse teenistujate ametipalkade kinnitamine“;
- kehtestati huvikoolide kaasfinantseerimise kord;
- kehtestati huvitegevuse kulude hüvitamise kord;
- otsustati jätkata Laeva valla 2012. a. eelarve menetlemist järgmisel volikogu istungil eeldades, et selleks ajaks saabuvad volikogu komisjonidelt ja teistelt isikutelt võimalikud eelarve muutmissetpanekud;
- kuulati informatsiooni vallavalitsuse tegemistest ja Laeva valla 2011. a eelarve täitmisest.

Juta Mäesepp
volikogu metodik

LAEVA VALLAVALITSUSES

2011. aasta 29. detsembri istungil otsustati:

- pikendada munitsipaaleluruumi üürilepingut;
  - kooskõlastada puurkaevu asukoht;
  - anda arvamus OÜ Kemmerling ja AS EcoPro jäätmelubade taotluste osas;
  - lülitada eelarvesse sihtotstarbeliselt laekunud tulu;
  - teha muudatused alaeelarve siseselt;
  - eraldada reservfondist vahendid kulude katmiseks;
- Lisaks arutati volikogu menetlusse esitatvaid eelnõusid.

2012. aasta 9. jaanuari istungil otsustati:

- väljastada ehitusluba Eesti Energia Jaotusvõrk OÜ-le;
  - lepingute sõlmimine Tartu linna lemmikloomade varjupaiga teenuste kasutamiseks;
- Toimus volikogu menetlusse esitatavate eelnõude arutelu.

18. jaanuari istungil:

arutati volikogu menetlusse esitatvaid eelnõusid.

26. jaanuari istungil otsustati:

- väljastada projekteerimistingimused AS-ile Eesti Energia Võrguehitus;
  - ümber hinnata hoolduse seadmisel ja hooldajate määramisel;
  - määrati Laeva vallas paiknevate maatükkide maksustamishinnad ja kinnitati eelhaldusaktid.
- Toimus volikogu menetlusse esitatavate eelnõude

arutelu.

2. veebruari istungil otsustati:

- anda arvamus OÜ HKP jäätmeola taotluse osas;
- kooskõlastada Väljaotsa tee lähteülesanne;
- väljastada kasutusluba Kristini maaüksusel asuvale garaažile ja saunale;
- väljastada projekteerimistingimused Käro maaüksusel asuva laoplatši ümberehitamiseks teraviljalaoks ja lao ümberehitamiseks jõusööda tehaseks.

16. veebruari istungil otsustati:

- pikendada munitsipaaleluruumi üürilepingut;
  - ümber hinnata hoolduse seadmine ja hooldaja määramine;
  - hooldajatoetuste maksmine;
  - anda kasutusse munitsipaaleluruum ja anda vältimatut sotsiaalabi.
- Toimus volikogu menetlusse esitatavate eelnõude arutelu.

Ülevaate koostas
Maris Aleksašin

TARBIJAKAITSE INFO

“Tooge oma pesumasin ise tagasi” ehk näited tarbijate õiguste piiramisest

Ilmselt igaüks meist oskab sisseoste tehes küsida müüjalt, kui pikk on ostetud kauba garantii. Vähem on aga teada fakt, et olenemata kaupmehe pakutavast garantiist on igal ostjal tegelikult õigus esitada puuduse ilmnemisel kauplejale kaebus koguni kahe aasta jooksul.

Selline kaheaastane kaebuse ehk pretensiooni esitamise õigus on kirjas võlaõigusseaduses. Seal on kirjas seegi, et puudusega kauba puhul saab tarbija nõuda toote parandamist või asendamist ning kui see pole võimalik, siis ostusumma tagasimaksmist. Kuigi need õigused on sätestatud seadusega, leidub Eestis siiski kaupmehi, kes üritavad neid kas teadmatusest või tahtlikult piirata. Näiteid sellisest tegutsemisest on mitmeid.

Tarbijakaitseametile on teada olukorrad, kus kaupmehed

üritavad ebakvaliteetsete jalanõude eest pretensiooni esitanud tarbijatele tagastada vaid osa jalatsite väärtusest. Näiteks, kui ekspertiis selgub, et jalatsitel on tootmisviga, ent samas on ka tarbija eksinud jalatsite hooldusel, rõhuvad kaupmehed sellele, et jalanõude väärtus võrreldes algse hinnaga on langenud ja teevad ettepaneku kompenseerida vaid jalanõude jääkväärtus. Selleks aga kaupmel õigust pole – tõestatud tootmisvea puhul on kaupmel kohustus tarbijale kompenseerida kogu ostusumma, mille kliendiga kokkuleppel võib välja maksta ka kinkekaartides.

Lisaks eksimustele rahaliste kompensatsioonide osas, tuleb palju vaidlusi ette ka pikalt remondis olnud toodetega seoses. Kui kaupleja on puudusega toote remonti saatnud ja parandamisega läheb põhjendamatult kaua aega, on kliendil õigus müügilepingust taganeda ehk raha tagasi saada. Teada on juhus, kus müüja võttis tarbijalt vastu tootmisdefektiga teleri ja lubas selle parandada. Teler oli remondis mitu nädalat ja tarbija päringu peale, kui kaua veel remondiga aega võib kuluda, andis kaupmees vastuse, et oodata tuleb veel vähemalt kuu. Tarbija soovis seepeale lepingust taganeda, ent kaupmees polnud nõus raha tagasi maksma. Tegelikult oli tarbijal selles olukorras õigus, sest remondiga oli ületatud nn mõistlikku aega ja tarbijale tekitatud põhjendamatuid ebamugavusi.

Levinud eksimus on seegi, et kaupmees võtab puudusega toote korduvalt parandusse. Korrektna oleks, et kui asja parandamine ei õnnestu asendatakse toode või antakse tarbijale raha tagasi. Hiljutisest praktikast on teada situatsioon, kus tarbijal tuli oma uut mobiiltelefoni korduvalt remontida lasta. Inimene küll soovis esimese remondi ebaõnnestumisel telefoni tagasi anda ja ostusumma tagasi saada, kuid kaupmees sellega nõus polnud. Antud juhul eiras kaupmees kliendi soovi tootest loobuda täiesti põhjendamatult. Ainult esimesel korral, kui tootel defekt tuvastatakse, on kaupmel õigus ise valida, kuidas olukorda kõige mõistlikum lahendada on – kas toode parandada, asendada või maksta inimesele raha tagasi. Edaspidi peab kaupleja probleemi lahendamisel arvestama juba tarbija soovidega.

Tihti peale eksitakse ka kauba puuduste kõrvaldamisega seotud kulutuste kompenseerimisel. Kui kaubal on tuvastatud tootmisdefekt, on kaupmees kohustatud tasuma kõik puuduse kõrvaldamisega seotud kulud, sealhulgas posti-, veo-, tööjõu- ja materjalikulu. Selle reegli vastu eksitakse sageli suurte kodumasinade puhul. Näiteks olukorras, kus tarbija äsjasoetatud pesumasin lakkab töötamast, soovib müüja selle tagastada kauplusesse. Kui juhtub, et tarbijal puudub selleks võimalus, siis pakub kaupmees välja variandi, et nende remondimees tuleb pesumasinale ise järele, kui tarbija maksab kinni transpordikulud. Seadusest tulenevalt on kaupmees kohustatud aga veokulu ise tasuma.

Antud teema juures tuleb rõhutada sedagi, et garantii ja pretensiooni esitamise õigus on kaks erinevat asja. Nagu juba märgitud, tuleneb pretensiooni esitamise õigus võlaõigusseadusest ja kehtib igal juhul kaks aastat. Garantiid pakuvad kaupmehed aga vabatahtlikult.

Oluline on siinjuures mainida, et kui kaupmees tahab kliendile anda garantiid, peab ta talle pakkuma soodsamaid tingimusi kui kohustab seaduslik kaheaastane kaebuse esitamise õigus. Garantii lisanduvateks eelisteks võivad olla näiteks kaebuse esitamise õiguse kestvus rohkem kui kaks aastat, toote parandamise ajaks asendustoote pakkumine jms. Müüja teade, et kuue kuu jooksul võib ostja puuduse tekkimisel kauplusele kaebuse esitada, ei ole garantii, vaid ostja seaduslik õigus.

Lühidalt:

- ◇ Kui kaubal või teenusel on ilmnenud puudus, võta kaasa ostu tõendav dokument (tšekk või pangaväljavõte) ja pöördu esmalt suuliselt kaupleja poole.
- ◇ Kui suulise kaebuse peale ei reageerita, esita kaebus kirjalikult. Kaebusesse märgi oma nimi, kontaktandmed, kaubal/teenusel esinev puudus ja omapoolne soovitatav lahend. Lisa kaebusele ka ostutšeki või pangaväljavõtte koopia.
- ◇ Sul on esmalt õigus nõuda asja tasuta parandamist või asendamist, kui see pole võimalik või parandamine ebaõnnestub, saad nõuda ostuhinna alandamist või kogu ostusumma tagastamist.
- ◇ Kaupleja peab kaebusele vastama kirjalikult 15 päeva jooksul.
- ◇ Kui vastust ei tule, pood keeldub kaebust lahendamist või lahendus ei vasta sinu ootustele, võid pöörduda tarbijakaitseametisse.
- ◇ Näpunäited, kuidas esitada kaebust, leiab tarbijakaitseameti veebilehelt www.tarbijakaitseamet.ee või tarbijakaitseameti videokanalist Youtube'is www.youtube.com/tarbijakaitseamet.
- ◇ Tarbijakaitseameti nõuandetelefon on 1330 või 620 1707, e-post info@tarbijakaitseamet.ee, aadress Rahukohtu 2, Tallinn 10130.

NB! Kauba puuduse kõrvaldamisega seotud kulutused nagu posti-, veo-, tööjõu- ja materjalikulu peab tasuma müüja.

Hanna Turetski
Tarbijakaitseamet
Tarbijapoliitika ja avalike suhete osakonna juhataja

PRIA teatab: otsetoetuste maksmisel tuleb olulisi muudatusi

Eestis on ligi 16 000 põllumajanduslike pindalatoetuste saajat ning umbes 5100 toetusi saavat loomapidajat. Tänavu PRIAst toetusi oodates ja oma majandustegevust kavandades tuleks aegsasti arvestada mitme muudatusega.

Taotlejad, kelle otsetoetuste summa kokku ületab tänavu 5000 euro piiri, neil vähendatakse üle selle olevat summat 10% võrra. Otsetoetusi ei saa PRIA sellega seoses maksta enne kui detsembris.

Miks toetust vähendatakse?

Euroopa Liidu uutel liikmesriikidel on võimalus maksta lisaks ELi rahastatavale ühtsele pindalatoetusele (ÜPT) ja piimasektori eritoetusele (ERI) oma riigieelarvest täiendavaid otsetoetusi. Need aitavad pisut vähendada uute ja vanade liikmesriikide toetustasemeid.

Seda reguleerib Euroopa Nõukogu määrus 73/2009 art 132 ja sätestab ühtlasi, et uutes liikmesriikides ei tohi põllumajandustootjale makstavate otsetoetuste kogusumma ületada alates 2012. aastast seda otsetoetuste määra, mida võivad saada põllumajandustootjad nn vanades liikmesriikides.

Kui uues liikmesriigis jõuab otsetoetuste kogusumma tasemeni 90% vanade liikmesriikide otsetoetuste keskmisest tasemest, siis algabki vähendamine. Eestis jõuab 90% tase kätte tänavu.

Eestis on rakendatud järgmised otsetoetused, mis otsetoetuste summa arvutamisel arvesse lähevad: ühtne pindalatoetus (ÜPT) ja piimasektori eritoetus (ERI); riigi täiendavad otsetoetused on ammlehma kasvatamise toetus, ute kasvatamise toetus, veise täiendav otsetoetus, ute täiendav otsetoetus, piima täiendav otsetoetus, põllumajanduskultuuri täiendav otsetoetus ja heinaseemne täiendav otsetoetus.

Kõigil, kelle otsetoetuste summa kokku on üle 5000 euro aastas, vähendatakse üle 5000 euro jäävat summat 10% võrra ning vähendamine tuleb teha täiendavate otsetoetuste summast. ÜPT ja ERI summa läheb taotlejal vähendamisele siis, kui nende summa on üle 300 000 euro. Siis vähendatakse üle 300 000 euro minevat summat 4% võrra.

Summad selguvad hilissügiseks

Seni on PRIA võtnud loomatoetuste taotlusi vastu märtsis ja püüdnud toetused välja maksta jaanipäevaks, ERI sama aasta detsembris (tegelik tähtaeg on olnud 30. september, ERI-I järgmise aasta 30. juuni).

Pindalatoetuste taotlemise aeg on olnud 2.-21. mai, hilinenud taotlustel 15. juuni, toetuste väljamaksmise tähtaeg järgmise aasta 30. juuni. Pindala-otsetoetusi oleme maksnud valdavalt taotlemise aasta detsembris.

Tänavu tekib uudne olukord, kus PRIA peab iga taotleja üle 5000 euro ulatuvalt otsetoetuste summalt võimalike vähendamiste arvestamiseks kõigepealt teadma igapäevaste toetuste kogusummat (loomatoetuste ja pindalatoetuste summat kokku). See selgub aga pärast kõigi toetuste taotluste kontrolli. Pindalakontrollid lõpevad hilissügisel,

selle tulemusi arvestades selgub alles abikõlblik pind, pindalatoetuste ühikumäärad ning seejärel iga tootja saadaolevad summad.

Kui PRIA üritaks toetusi maksta senise ajakava eeskujul, tekiks mitu tõsist probleemi.

Juunis loomatoetused kätte saanud tootja ei teaks, kas ja millise summa võrra võidakse tal detsembris ülejäänud otsetoetusi tasaarveldada või tuleb loomatoetusi osaliselt tagasi maksta. Loomapidajad, kes said juunis küll loomatoetusteks alla 5000 euro, aga neil on aasta lõpus saada suurem summa pindalatoetusi, võivad sattuda olukorda, kus juunis saadud loomatoetused tuleb terves ulatuses tagasi maksta.

Näide:

Ettevõtjal on saada 140 000 eurot ÜPTd ja 4000 eurot täiendavaid otsetoetusi loomadega seoses, kokku 144 000 eurot.

144 000 – 5000 = 139 000 on see summa, millest leitakse 10%-le vastav väärtus: see on 13 900 eurot.

Et vähendus tuleb teha täiendavate otsetoetuste summalt, siis taotlejal neid toetusi õigus saada ei ole, kuna 13 900 > 4 000. Seetõttu tuleb tal kogu loomatoetuste summa tagasi maksta.

Juunis loomatoetuste maksmise korral tekiks olukord, kus detsembris tuleb PRIA-I enne ülejäänud otsetoetuste väljamakseid iga suvel loomatoetusi saanu osas uued arvutused teha. Ajakulu oleks selline, et väga paljudel lükkuks ÜPT ja ERI toetuste kättesaamine 2013. aasta jaanuari-veebruari. See võib tootjatele veel suuremat kahju tuua, sest paljud arvestavad detsembris oodatavate toetustega oma majandusnäitajate planeerimisel, mis on vajalik näiteks lähiajal investeeringute tegemiseks. PRIA mõistab, et tekkinud olukord seab raskesse olukorda paljud, kes on arvestanud loomatoetuste laekumisega suvel. Kõiki tagajärgi kaaludes otsustas PRIA koostöös põllumajandusministeeriumiga maksta kõik 2012. a otsetoetused – nii pindala- kui loomapõhised – välja detsembris lõplike ja korrektsetena.

Ka Euroopa Komisjoni 20.10.2011 tödokument seab põhimõtte, et täiendavate otsetoetuste väljamakseid ei tohiks teha enne, kui on välja selgitatud kõigi 2012. a taotletud otsetoetuste abikõlblikud summad, mis on aluseks ettenähtud vähendamise õige suuruse kindlaksmääramisel ja vajadusel täiendavate otsetoetuste osas makse vähendamisel.

Infot otsetoetuste vähendamise ja väljamaksmise kohta saab PRIAst infotelefonil 7377679 või e-kirjaga aadressil info@pria.ee.

Tanel Trell
PRIA otsetoetuste osakonna
menetlusbüroo juhataja

e-PRiAs avanesid uued e-teenused

PRiA arendab Euroopa Liidu struktuurifondide toetuse abil jätkuvalt elektroonilise kliendiportaali e-PRiA teenuseid eesmärgiga pakkuda klientidele võimalust suhelda PRiAga paberivabalt ja teenindusbüroosse tulemata. Taas on avanenud kaks uut teenust investeringutoetuste valdkonnast - LEADER projektitoetuse ja nõuandetoetuse taotlejatele.

LEADER-projektitoetused e-PRiAsse!

Möödunud aasta lõpu avanes e-PRiA uus teenus, mis võimaldab LEADER projektitoetuste taotlejail PRiAga seotud asjad korda ajada e-PRiA kaudu. Pärast kohaliku tegevusgrupi käest enda taotlusele heakskiidu saamist võib projektitoetuse taotleja nüüd esitada enda taotlused PRiAle elektrooniliselt.

e-PRiA LEADER-projektitoetuse teenus on üles ehitatud selliselt, et projektitoetuse taotleja täidab e-PRiAs avalduse ning lisab juurde kõik nõutavad dokumendid. Kui ta on taotluse digitaalselt allkirjastanud, jõuab see e-PRiA kaudu automaatselt LEADERi kohalikule tegevusgrupile kinnitamiseks. Kohalik tegevusgrupp kontrollib, kas taotlus on nende poolt heaks kiidetud ja annab selle kohta kinnituse. Kui kohalik tegevusgrupp on taotluse e-PRiAs heaks kiitnud, jõuab see automaatselt PRiAsse.

e-PRiA kaudu teenuse kasutamine ei ole keeruline, kuid enne e-PRiA kasutamist tuleks läbi mõelda, kas teil on kõik vajalikud dokumendid olemas elektroonsel kujul, et saaksite need e-PRiAsse üles laadida. Tähelepanuks: e-PRiAsse lisatavate failide nimedes ei ole soovitatav kasutada täpitähti või muid erisümboleid.

Valminud on esimesed videojuhendid

Klientidele e-PRiA teenuse tutvustamiseks ja kasutamise lihtsustamiseks on PRiA alustanud videojuhendite valmistamist. Esimesena on valminud juhend just LEADERi e-teenuse kohta.

Videojuhend näitab lihtsalt ja selgelt ette, kuidas e-PRiA teenus üles leida ja kuidas seda kasutada. Nii kirjalikul kujul juhendi kui ka „häälega“ videojuhendid e-PRiA LEADER toetuse teenuse kasutamiseks leiab PRiA kodulehelt aadressil www.pria.ee/et/ePRiA/Juhendid. Soovitame kindlasti enne esmakordset teenuse kasutamist vaadata ka juhendeid – nii olete e-PRiAsse sisenedes juba teadlik, mida sealt oodata, ning väldite asjatut ajakulu.

1. veebruaril avanes nõuandetoetuse teenus

Alates 1. veebruarist on e-PRiAs kasutatav ka nõuandetoetuse teenus. See on mõeldud kõigile PRiA kaudu nõuandetoetust taotletavatele klientidele.

Kuna nõuandetoetuse taotlusi esitavad klientide eest tihti konsulendid, siis juhime tähelepanu, et e-PRiA kaudu teenuse kasutamiseks peavad nii klient ise ka kui konsulent olema e-PRiA kasutajad. Selleks, et konsulent saaks kliendi eest taotluse esitada, on taotlejal vaja selleks konsulendile volitused anda. Ka seda saab teha e-PRiA vahendusel.

Kui klient on juba varem volitanud kellegi e-PRiAs enda eest tegevusi tegema, siis uuele e-teenusele varasemad volitused automaatselt ei laiene. See tähendab, et kui varem saadud volitustega tegutsesid e-PRiAs

nõuandetoetuse teenus nähtavale ei ilmu, peab klient vaatama üle volitatavale antud õigused ja lisama õiguse täita enda eest e-PRiAs nõuandetoetuse taotlust. Ka volitustega tegelemine on kõige lihtsam e-PRiA portaalis alajaotuses *Volitused*.

Kuludeklaratsioonid saab esitada elektrooniliselt

Nii eelnevalt mainitud kui kõigi ülejäänud Maaelu Arengukava (MAK) ja Euroopa Kalandusfondi (EKF) toetuste kuludokumente on võimalik e-PRiA vahendusel elektrooniliselt esitada juba möödunud septembrist alates. Ükskõik, kas olete taotluse esitanud e-PRiA kaudu või mõnel muul kujul – kuludokumente on võimalik esitada kõigi määratud toetuste osas, mis on veel menetluses.

NB! Määratud toetused on teenuses toodud viitenumbritena - seega peate soovitava toetuse leidmiseks teadma endale määratud toetuse viitenumbrit!

Kuna meetmeti on vormikohane kuludeklaratsioon ja sinna juurde nõutavad dokumendid erinevad, soovitame eelnevalt infot otsida PRiA kodulehelt www.pria.ee vastava meetme alt.

Kuludokumentide esitamise teenuse kohta on koostatud ka kasutusjuhend, kus on ekraanivaadete kaupa teenuses orienteerumine lahti kirjutatud. Ka selle leiab PRiA kodulehelt e-PRiA juhendite leheküljelt.

Kuidas tulla?

e-PRiAsse sisenege PRiA kodulehelt www.pria.ee. Klõpsake esilehe paremal ülaservas e-PRiA logole. e-PRiA kasutamiseks peab klient esmalt sõlmima e-PRiA kasutamise lepingu, mida saab teha esmakordsel e-PRiAsse sisselogimisel.

Kui klient on e-PRiAsse sisenenud, tuleb valida peamenüüst alajaotus *Teenused*.

Nii LEADERi, nõuandetoetuse kui kuludokumentide e-teenused asuvad avanevas nimekirjas alalõigus *MAK ja EKF investeringutoetused*. Teenuse valimiseks tuleb klõpsata meetme nimele ja teid suunatakse taotluse täitmise vormile. Täitke kindlasti kõik vajalikud ja nõutud andmed. Kohustuslikud väljad on kõikjal tähistatud punase tärnikesega.

Täpsemat infot e-PRiA teenuste kasutamiseks lepingu sõlmimise ning üldiste teenuste kohta saab dokumendist „e-PRiA kasutusjuhend“, mille leiab portaali esilehel vasakul paiknevast kollaselt abiinfo paneelilt.

Kui teil tekib e-PRiA kasutamisel probleeme, võib olla abi e-PRiA korduma kippuvatest küsimustest PRiA kodulehel: <http://www.pria.ee/et/ePRiA/Korduma>. e-PRiA üldine kasutusjuhend on samuti leitav kodulehelt: <http://www.pria.ee/et/ePRiA/Juhendid>.

Alustage pindalatoetuste taotlemise ettevalmistamist e-PRiAs juba praegu

Saabunud on paras aeg hakata mõtlema 2012. aasta kevadel pindalatoetuste taotlemise peale. Kevadise taotluse ettevalmistamine ja põldude digitaalne sissejoonistamine PRiA elektroonilises kliendiportaalis e-PRiA on võimalik juba praegu, kui väljas on lumi maas ja põllul veel suuri töid teha ei saa.

e-PRiA teenus nimega „Minu põllud“ on avatud aastaringselt ja seal on võimalik põlde digitaalselt e-

PRIAsse joonistada kas või ööpäev läbi. Kui teil on palju põlde, siis on nende digitaalne sissejoonistamine esialgu kindlasti aega nõudev protsess ja seetõttu on arukas sellega varakult alustada. Samas, kui suur töö kord tehtud saab, siis tuleval aastal kevadise taotlusvooru ajal piisab vaid pisimuudatuste tegemisest – põldude piirid jäävad elektrooniliselt e-PRIA kaardile alles ja saate neid igal ajal uuesti kasutada.

Põllumassiivide kasutusest

e-PRIA portaalis on näha viimasel kahel aastal aktiivses kasutuses olnud põllumassiivide piirid ja 2011. aastal tehtud uute ortofotode põhjal PRIA poolt muudetud põllumassiivide piirid. Käesoleval aastal on tehtud uute ortofotode põhjal kaartide uuendusi Pärnumaa, Viljandimaa ja Tartumaa lõunaosades, Valga, Põlva ja Võru maakonnas. Veebruaris alustab PRIA ka muudetud põllumassiivide osas taotlejate teavitamist. e-kirja teel teavitamist alustatakse Valgamaa lõunapoolse osa ja Võrumaa edelaosa uuendatud põllumassiividega seoses.

Lisaks e-PRIA „Minu põllud“ teenusele saab põllumassiivide piire vaadata PRIA põllumassiivide avalikul veebikaardil, kuhu on võimalik siseneda läbi PRIA kodulehe www.pria.ee (kaardi ikoon on avalehel all paremal nurgas).

Lisaks olemasolevate põllumaade piiride täpsustamisele on enne põldude joonistamise teenuse kasutama hakkamist samuti paras aeg mõelda sellele, kas soovite 2012 taotlusaastal võtta kasutusele uusi maid, mis 2011. a taotlusel ei kajastunud. Selleks tuleb esitada PRIA põldude registri büroole avaldus põllumassiivi kaardi väljastamiseks, näidates avalduses ära kas põllumassiivi numbri või katastriüksuse numbri.

Avalduste tegemisel palun arvestage, et põllumassiivide registrisse ei saa kanda juurde maad, mida pole 2003/2004 aastal toimunud maade deklareerimise käigus põllumajandusmaana deklareeritud (ehk mis polnud 30.juunil 2003 heas põllumajanduslikus korras). Kui te ei ole kindel, kas soovitud maa on registrisse

kantud, saab selle osas küsimuse esitada PRIA põldude registri büroole (maa@pria.ee; 7377 617).

Piiride muutmise avalduse vormi leiate PRIA kodulehelt põllumassiivide registri leheküljelt

http://www.pria.ee/et/Registrid/Pollumassiivide_register.

Palume selle esitada enne 1. aprilli kirjalikult PRIA põldude registri büroole (Tartu, Narva mnt 3, 51009) või e-posti aadressil maa@pria.ee. Samuti võite avalduse tuua lähimasse PRIA teenindusbüroosse.

e-PRIA kasutamine

Kui soovite e-PRIAs enda põldude sissejoonistamisega alustada, siis tuleb esmalt saada e-PRIA kliendiks. Erasisikul piisab selleks ID-kaardiga, Mobiil-IDga või pangaparoolidega e-PRIAsse sisse logimisest. Kohe kuvatakse teile e-PRIA kasutamise leping, mis tuleb peale läbilugemist lihtsalt kinnitada ja oletegi e-PRIA kasutaja. Juriidilistel isikutel sõltub e-PRIA kaudu lepingu sõlmimise võimalus sellest, kas lepingut sõlmida sooviv inimene on kantud äriregistri B kaardile või mitte. e-PRIA kasutamise lepingu sõlmimise kohta leiate rohkem infot PRIA kodulehelt aadressil www.pria.ee/et/ePRIA/Leping

„Minu põllud“ teenuse kasutusjuhendiga saab tutvuda PRIA kodulehel aadressil www.pria.ee/et/ePRIA/Juhendid ja samuti on juhend leitav e-PRIAs „Minu põllud“ teenuse juures. Probleemide korral aitab teid PRIA pindalatoetuste infotelefon 7377 679 või palume pöörduda e-posti aadressil info@pria.ee. Kui soovite põldude joonistamisel juhendamist, siis pöörduge julgesti meie teenindusbüroodesse, kus on olemas kliendarvutid ja meie töötajad aitavad ning juhendavad teid.

Head e-PRIA kasutamist!

Ene Tulp
PRIA teabeosakonna
peaspetsialist

PRIA-s käidud!

LUGEJA KIRJUTAB

Sündmusterohke ja meeldejääv aasta

Äsjalõppenud 2011. aastat meenutades tundub see minule väga olulise ja sündmuserikka aastana. Kõige olulisemaks tähtpäevaks oli 23. september, kui mulle omistati pensionäri staatus. Juba aasta algus oli aga paljutöötav, seepärast püüan kirjeldada sündmusi toimumise järjekorras.

See oli veebruaris, kui Benno Kannela helistas mulle, et Emajõe mängudele oleks vaja ka kabevõistkond saata. Juba aastaid polnud ma kohalikul ega ka vabariiklikul tasandil spordiga tegelenud, seepärast tuli see minule ootamatult. Püüdsin siis kohalikke küsitleda, kellega sel teemal kontakteeruda. Jõudsin perekond Raudseppadeni, kelle peres on mitu „tamkahuvilist“, eesotsas pereisaga. Jõudsin nende perega vaevalt tutvuda, lühidalt mängureegleid ja kabe algõdesid tutvustada, kui tuligi juba võistlema sõita. Üllatusena saavutasime Emajõe mängudel kabevõistkonnaga III

koha.

Kuna olen juba lapsepõlvest suur lugemishuviline olnud ning viimastel aastatel ka unetuse all kannatanud, siis kasutasin sageli kohaliku raamatukogu teenuseid. Selle tulemusena austati mind aasta alul maavanema vastuvõtul nimetusega „Laeva kuldlugeja 2010“. Oli päris muljetavaldav ja pidulik üritus raamatusõpradele.

Suviseks „naelaks“ oli Eesti kirikabetajate kokkutulek Peipsi ääres, kus lisaks võistlustele ja muudele vabaõhuüritustele anti mulle üle Eesti Kabeliidu poolt hõbemedal, kui Eesti 43. meistrivõistluste II koha omanikule kirikabes. Kuigi polnud juba veerand sajandit võistlusspordiga tegelenud, nagu eespool mainisin, otsustasin möödunud talvel noorpõlve meelde tuletada ning esitasin oma taotluse turniiril osalemiseks. Suureks üllatuseks olid paljud osalejad mulle juba möödunud aegadest tuttavad.

Veel suuremaks üllatuseks oli see, et suutsin edestada meistrit, rahvusvahelist meistrit ning ka Eesti ainust kirikabe suurmeistrit ja tulla hõbemedalile, kaotamata

seejuures ühtegi partiid.

Üle mitme aasta sai jälle osaleda ka Laeva näiteringi „Sõgedad“ töös, kus näidendis „Ärapõletatud peigmehed“ tuli mõisahärrana esineda nii Laeva jaanipäevapidustustel, Laeva valla aastapäeval kui ka OÜ Aiu Põllumajandus jõulupeol.

Suvisesse aega jäi veel tütrepoja kolmas sünnipäev, mis on väga tähtis sündmus vanaisa jaoks, eriti kuna peale seda on noormees end väga ladusalt sõnaliselt väljendama hakanud.

Möödunud aastat aitavad meeldejäavamaks muuta veel 31. aasta Laeva elanikuna ning 16 aastat Valio (alul Tapila) töötajate nimekirjas peamehaaniku, keskkonnajuhi ja spetsialistina.

Jõudumööda olen osalenud ka Laeva Vallavolikogu eelarve-, majanduse- ja keskkonnakomisjoni töös, kus möödunud aastal eriti minu tööandjale kui ka vallale olulise küsimusega tuli otseselt tegeleda. Nimelt tekitab väga palju küsimusi ja riske Laevas uue karjääri avamine, mis piirneb vahetult Valio Eesti AS maavaldustega. Küsimused on senini vastusteta ning riskid maandamata. Seega, töö pole lõppenud.

Loodan, et meeldivad üllatused ja põnevad väljakutsed jätkuvad ka alanud 2012. aastal.

Ago Vooremäe
21.01.2012

XXXVI EMAJÕE TALIMÄNGUD

11. veebruaril leidsid aset järjekordsed Emajõe talimängud.

Mängude korraldamine oli sellel aastal Luunja vallarahva käes. Mängude kavas oli 10 ala, Laeva vald otsustas osaleda kuuel alal.

Esimestena olid võistlustules kabetajad. Laeva valda esindasid Eesti eelmise aasta kirimale meistrivõistluste hõbemedaliomanik Ago Vooremäe koos noorte Rainer ja Meriley Raudseppaga. Tugevas konkurentsis saavutati III koht.

Korvpall 3x3 võistlusel esindasid valda Lennard Luik, Hanno Kaljuste, Gundo Roosve ja Mihkel Sepp. Väga heatasemeliste mängudega õnnestus meie võistkonnal „surnud“ ringiga turniir võita.

Teise esikoha tõi vallale reesõidu võistkond. Kindla võidu saavutasid Lennard Luik, Hanno Kaljuste, Martin

Kannela, Margo Kuiv ja Gundo Roosve.

Individuaalse esikoha saavutas sangpommi rebimises - 75 kiloste meeste hulgas Margo Kuiv, rebides 24 kg pommi 82 korda.

Esikoha naiste arvestuses saavutas ka vallavanem Maris Aleksašin, kes pidi oma võimed proovile panema sõudegomeetritel.

Tublid olid ka mälumängurid, kes saavutasid 5-6 koha. Küsimustele püüdsid vastuseid leida Virve Tamm, Maris Aleksašin, Tiit Sangla, Kaimo Puniste ja uus vallasekretär Helen Mägi.

Ülevaate koostas
Benno Kannela

RAHVA- JA ELURUUMIDE LOENDUS 2011

Rahvaloendajad alustavad tööd

Alates veebruari keskpaigast võivad kõik need, kes e-loendusel osaleda ei jõudnud või soovinud, hakata ootama rahvaloendaja külastust. Üle 2000 rahvaloendaja alustavad tööd 20. veebruaril.

„Rahvaloendajad hakkavad tööpoolest käima alates 20. veebruarist, kindlasti mitte enne seda,“ kinnitas Tartu ringkonnajuht Maibi Jõelo. „Loendajad külastavad vaid neid inimesi, kes pole osalenud e-loendusel või kui ankeet on jäänud lõpetamata,“ lisas Jõelo.

Rahvaloendaja tunneb ära Statistikaameti poolt väljastatud pildiga töötõendi, sinise kohvri ja loenduse logoga salli järgi. „Tõendil on loendaja nimi ja pilt, Statistikaameti logo, töötõendi number ja kehtivuse aeg. Rahvaloendaja peab oma töötõendit näitama kohe uksele,“ selgitas rahvaloenduse välitööde juht Maris Post.

Rahvaloendaja sinises kohvris on sülearvuti, kuhu ta märgib kõik vastused. Iga leibkonna ja inimese kohta avaneb arvutis ankeet, mida peale täitmist ja kinnitamist enam uuesti avada ei saa. Kõik andmed on loendajate arvutites krüpteeritud. „See tähendab, et kui rahvaloendaja järel uks sulgub, võite täitsa kindel olla, et teie vastused on kindlalt kaitstud,“ kinnitas välitööde juht.

Kui kedagi pole kodus või pole vastamiseks parim aeg, jätab loendaja postkasti teatise oma kontaktandmetega. „Siis tuleks loendajale helistada ja leppida kokku kohtumiseks sobiv aeg, pidades siiski silmas, et loendaja tööaeg on kell 9–21,“ ütles ringkonnajuht Maibi Jõelo.

Et loendamine läheks võimalikult sujuvalt, tasub inimestel rahvaloendaja külaskäiguks ka veidi valmistuda. Valmis tasub vaadata leibkonnaliikmete isikukoodid ja ametinimetused, sest seda sageli igapäevaselt ei teata. Samuti tuleks täpsustada eluruumi ehitamise ajavahemik ja suurus. „Küsimused on täpselt samasugused nagu e-loendusel ning vajadusel rahvaloendaja selgitab, mida täpselt soovitakse teada saada. Näiteks tervise küsimuse juures pole sugugi tarvis haiguslugu välja otsida, vaid märkida lihtsalt, kas inimesel esineb pikaajalisi terviseprobleeme. See on lihtne „jah-ei“ küsimus,“ selgitas ringkonnajuht Maibi Jõelo.

Rahvaloendaja ei uuri üheltpki inimeselt ka tema sissetuleku suurust – küsitakse vaid elatusallika kohta ehk kas selleks on palk, pension, toetus, teiste pereliikmete poolne ülalpidamine vms.

Kõik loendusel kogutud isikuandmed on igal juhul

kaitstud ja mida keegi vastas, teab ainult tema ise. „Rahvaloendusel kogutud andmeid kasutatakse vaid statistika tegemiseks. Neid ei anta edasi teistele riigiasutustele. Seega ei pea keegi ka kartma, et muutuks tema sissekirjutus, sotsiaaltoetused või pensionimaksud,“ selgitas Tartu ringkonnajuht Maibi Jõelo.

Rahva ja eluruumide loendust on vaja selleks, et kogu ühiskonda puudutavaid olulisi otsuseid tehes saaks tugineda värskete teabele ühiskonna vajaduste kohta. Võimalikult täpsete andmete saamiseks on loendus

kõikne – see tähendab, et küsitletakse igat Eestis püsivalt (alaliselt) elavat inimest ja loendatakse kõik eluruumid.

Lisainfo: www.rel2011.ee ja infotelefonil 625 9100 (küsitlusloenduse ajal E–R kell 8–18)

Karin Volmer
Statistikaamet

ÕNNITLEME

VEEBRUAR

02. veebruar	Õie Kraav	85
19. veebruar	Hilla Pung	89
27. veebruar	Helga Kartsamaa	88

MÄRTS

2. märts	Jaan Lange	80
2. märts	Heinrich Peterson	82
10. märts	Maie Reinhold	70
20. märts	Mahta Nõulik	80
22. märts	Hille Käro	70
23. märts	Maria Raiküla	86
26. märts	Hildegard Tamm	75
27. märts	Leida Reimus	85
30. märts	Lembit Glaser	83

Õnnitleme veebruari ja
märtsi juubilare ja
eakaid sünnipäevalapsi!

Õnnitlusteminutid Pereraadios kell 8.30 lainepikkusel 89,0 MHz.

POLITSEIUUDISED

Jaenuarikuus tabati Laeva vallas 3 lubadeta mootorsõiduki juhti, 3 mootorsõiduki juhti, kes ületasid lubatud sõidukiirust, 2 veokijuhti, kes rikkusid töö ja puhkeaja nõudeid, 1 helkurita jalakäija.

03.01 murti Valmaotsa külas sisse tanklasse.

Kalev Vent
ülemkonstaabel

UUED VALLAKODANIKUD

ANNABEL PLOOMPUU 25.12.2011

ÕNNITLEME VANEMAID!

REKLAAM

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa ja
metsakinnistuid hinnaga
kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud
võivad olla tehtud raietega või
asetseada piiranguvööndis.

Tel: 55 40 150

MÄLESTAME

MÄLESTAME

MARKO LILLEMETS
26.03.1972 - 10.12.2011

HILJA KALJUSTE
15.06.1924 - 21.01.2012

KALEV KÕRESSAAR
30.11.1956 - 31.01.2012

Vabandame Vallakajas nr 79 olnud vea pärast Marko Lillemetsa surmakuupäevas.

“Vallakaja” väljaandja: Laeva Vallavalitsus ja volikogu.
Laeva küla, Laeva vald, 60608 Tartumaa. Faks 7 498 348.
Toimetas: Maris Aleksašin, tel 7 301 792,
e-mail: vallavanem@laeva.ee
Trükkinud Tarmest OÜ